דתקנה בעלמא תקנו ליה. משום דלכי שלום כמו יוני שובך ומיתה דאמאי לא קני להו מדאורייתא בהגבהת הכוורת: **המכיר** כליו וספריו ביד אחר כו'. לפני יאוש מיירי כדפירש הקונטרס דאי לאחר יאוש דאיכא יאוש ושינוי רשות לא היה מתחייב להחזיר וגרסה דנספרים הוי לעולם לפני יאוש שאין רגילות להתייאש מספרים ולא מיבעיא מגניבים עובדי כוכבים דלא מייאש אפי' מכלים כיון דדייני גנוזתא כדאמר לעיל אלא אפי' בגנב ישראל אין רגילות להתייאש מספרים דסוף יבאו ליד ישראל דאין גנבים מוכרין אותן רק לישראל ולסוף מחברין לבעלים ובכלים נמי מיירי לפני יאוש ואפילו לרבנן נמי דאמרי סתם גניבה יאוש בעלים הוא מיירי כגון שהבעלים רודפין אחריו וידוע שלא נתייאשו מהן מעולם מ"מ טובל בנמרא וא"מ אלא תקנה הוא דאמר שנתן מפני תקנת השוק כדאמר לעיל ולא מאכיל אלא לרב אשי לרבה ת"ש (ב) גנב בגזלן דר"ש קאמר משום הכי קני אלא אי אמרת גנב בגזלן דרבנן הא מני בלסטים מזויין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גווני גזלן א"ל רב אשי לרבה ת"ש (ג) דמתני רבי לרבי שמעון בריה לא דבר שיש בו אחריות ממש אלא אפילו פרה וחורש בה חמור ומחמר אחריו חייבין להחזיר מפני כבוד אביהן טעמא מפני כבוד אביהן הא לאו כבוד אביהן לא ש"מ רבי גזלן דר"ש קאמר ש"מ: וכן נחיל של דבורים: מאי וכן הכי קאמר אפילו נחיל של דבורים דקנין דרבנן הוא סד"א האי כיון דרבנן בעלמא הוא דקני ליה אפילו סתמא נמי מייאש קמ"ל אם נתייאשו הבעלים אין אי לא לא: א"ר יוחנן בן ברוקה נאמנת אשה וקטן כו': אשה וקטן בני עדות נינהו אמר רב יהודה אמר שמואל הכא במאי עסקינן כגון שהיו בעלים מרדפין אחריהם וקיימא לן לקמן דהא גנב כגזלן דקאמר רבי כגזלן דר"ש קאמר דקני ולא כגזלן דרבנן דלא קני: **הא לאו מפני כבוד אביהם לא.** אלמא גזלן לרבי קני כר"ש ודקאמר גנב כגזלן אלמא תרוייהו קני: **מאי וכן.** (ד) פשיטא דקני ביאוש דמ"ש נחיל מכסות: **קנין דרבנן הוא.** דאין כאן גזל אלא מפני דרכי שלום דהא דהפקר מיהו ותניא (מולין דף קמא:) יוני שובך ויוני עלייה אין בהן משום גזל אלא מפני דרכי שלום: **מרדפין אחריהם.** קודם דיבור הקנון דרגלים לדבר דשלו הם: **לעדות אשה.** שמע מן התיובתא שהיו אומרים הרי אנו הולכין לפפוד ולקבור אים פלוני כפ' בתרא דיבמות (דף קכא:): **והטבילוני.** לפי שדרכו של מיעוט לטפח בשרלים ובטומאות: **בדילין ממני.** מפני תרומתי: **כפרומה דרבנן.** בזמן הזה דרכי לאחר מורכן היה ואיכא מ"ד לא קידשה לעתיד לבא (ה): **והשיאה רבי לכהונה.** ולע"ג דאיסורא דאורייתא היא משום זונה: **בשביה הקילו.** דספיקא בעלמא היא: **שיאא שופך יינו.** במתני' הוא זה בא מחביתו של יין חה בא בכדו של דבש נפדקה מבית של דבש (ו): **וטוען פשתנו.** אם מת חמור מחירו הטעון פשתן בדרך וחמורו של זה טעון עליה: **מתני' אם גינבה.** שילא קול שגנבו כליו: **נשבע לוקח כמה נתן ויטול.** ויחזיר לו כליו ולפני יאוש קמיירי: **גמ' הפגין.** לעק: **עילא מגא.** פירכא היא. כלומר עילא מגא כשמכר כליו ונתחרט וידע שמכרן לוקח לאחר עמד והפגין ולעק בלילה להאמין דבריו כשיערער: **אנכרקאות.** חכילות: **כדמי קנגהו.** דהכא כמתחרט בר מיתה הוא כדכתיב (ז) אם כמתחרט ימלא הגנב וגו' וכיון דאי הוה בידיה פעור מי מכרן לאחר אמאי מהדר להו לוקח: לא

ואשה וקטן (ח) מסיחין לפי תומם ואומר מכאן יצא נחיל זה אמר רב אשי אין מסיח לפי תומו כשר (ט) אלא לעדות אשה בלבד א"ל רבינא לרב אשי ולא והרי נחיל של דבורים מסיח לפי תומו הוא שאני נחיל של דבורים דקנין דרבנן הוא ודאורייתא לא (י) והאמר רב יהודה אמר שמואל (יא) מעשה באדם אחד שהיה מסיח לפי תומו ואומר זכורני כשאני תינוק ומורכבני על כתיפו של אבא והוציאוני מבית הספר והפשיטוני את כתנתי והטבילוני לאכול בתרומה לערב ורבי חנינא מסיים בה הכי וחבירי בדילין ממני והיו קורין אותי יוחנן אוכל חלות והעלהו רבי לכהונה על פיו (יב) בתרומה דרבנן ואכתי דאורייתא לא והא (יג) כי אתא רב דימי אמר רב חנא קרטיגנא ואמרי לה רב אחא קרטיגנא משתעי מעשה בא לפני ריב"ל ואמרי לה מעשה בא לפני רבי בתינוק אחד שהיה מסיח לפי תומו ואמר אני ואמי נשבינו לבין העכו"ם יצאתי לשאוב מים דעתי על אמי ללקוט עצים דעתי על אמי (יד) והשיאה רבי על פיו לכהונה (טו) בשביה הקילו: אבל לא יקוץ את סוכו [וכו']: (טז) תניא ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר תנאי ב"ד הוא שיהא יורד לתוך שדה של חבירו וקוצץ סוכו של חבירו להציל את נחילו ונוטל דמי סוכו מתוך נחילו של חבירו ותנאי ב"ד הוא שיהא שופך יינו ומציל את דובשנו של חבירו ונוטל דמי יינו מתוך דובשנו של חבירו ותנאי ב"ד הוא שיהא מפרק את עציו וטוען פשתנו של חבירו ונוטל דמי עציו מתוך פשתנו של חבירו שע"מ כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ: **מתני'** (יז) המכיר כליו וספריו ביד אחר ויצא לו שם גניבה בעיר ישבע לו לוקח כמה נתן ויטול ואם לאו אם לא כל המנו שאני אומר מכרן לאחר ולקחן זה הימנו: **גמ'** וכי יצא לו שם גניבה בעיר מאי הוי ליחוש דילמא זבנינהו והוא ניהו קא מפיק שמא א"ר יהודה אמר רב (יח) כגון שבאו בני אדם בתוך ביתו ועמד והפגין בלילה ואמר נגנבו כליי כ"ש עילא מצא רב כהנא מסיים בה משמיה דרב (יט) כגון שהיתה מחתרת חתורה בתוך ביתו ובני אדם שלנו בתוך ביתו יצאו ואנבורקראות של כלים על כתפיהם [א] והכל אומרים נגנבו כליו של פלוני ודלמא כלים הוו ספרים לא הוו א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כגון דקאמרי נמי ספרים וליחוש דלמא זוטרי וקא טעין רברבי א"ר יוסי בר חנינא דקאמרי ספר פלוני ופלוני ודלמא הוו עתיקי וקא טעין חדתי (כ) אמר רב כגון דאמרי הללו כליו של פלוני הללו ספריו של פלוני ומי אמר רב הכי והאמר רב (כא) בא במחתרת ונטל כלים ויצא פטור מ"מ בדמי קנגהו ה"מ דקנגהו בבא במחתרת דמעיקרא מסר נפשיה לקטלא אבל הני כיון דלא מסרו נפשייהו לקטלא לא אמר רבא (כב) לא שנו אלא בעל הבית העשוי למכור כליו אבל בעל הבית שאינו עשוי למכור כליו לא

עין משפט נר מצוה

סה א מיי' פ"ו מהלכות גזילה הלי' יד טושו"מ סי' שע:
סו ב מיי' פ"ו הלי' טו:
סז ג מיי' פ"ב מהלכות נדרים הלי' נח והלי' יז ופ"ג שם הלכה כט סמג עשין ג טושו"ע אה"ע סי' יז סעיף ג:
סח ד מיי' פ"ב מהלי' מיקרי ביאה הלי' יד סמג לאוין קנב טושו"ע אה"ע סי' ג סעיף ח:
סט ה מיי' שם הלי' ח:
ע ו מיי' שם פי"ח הלי' יח סמג שם טושו"ע אה"ע סי' ז סעיף ח:
עא ז ח ט י כ מיי' פ"ו מהלכות גניבה הלי' י והלכה יא ושין הסגנות ומ"מ וכ"מ סמג עשין עא טושו"ע ח"מ סי' שנו סעיף ח:

מוסף רש"י

והטבילוני. מפני שפחם תינוק מנוקה בהפסות ובגדים מלוין שם (כתובות כו:). לאכול בתרומה לערב. לערב הערב שמש (שם). רב חנא קרטיגנא כו' משתעי. רב חנא דמן קרטיגנא היה מספר מעשה זה (שם כו:). בשביה הקילו. דהשפחה בעלמא הוא לאיסא, שמא נגנבה לעכו"ם ונפקלה לסטיה (שם כג:). להציל את נחילו. נחיל של דבורים שהלכו לשדה חבירו ומתיאשו על שוקתה של אין ואם יטול אחד מאחד הן פורחות ואוכלות, מאחר שנתנו עיניהן בשוקה, לפיכך קולקה ונתן לו דמים (לעיל פא:). ומציל את דובשנו. זה בא בכדו של יין חה בא בכדו של דבש ונפקדה מבית של דבש, וכן זה בא בחביבה פשתן על חמורו חה בא בחביבה עצים ומת חמורו של בעל פשתן, יפרק זה את עציו וטוענו (שם). הבא במחתרת. חתר את הבית ממש, ונטל כלים ויצא פטור. מלהחזיר מע"פ שהם קיימין, מאי טעמא בדמי קנגהו. נדמי נפשו קנתן הואיל ומתחייב מיתה בלקיחתם (סנהדרין עב.).

מסורת הש"ס

ה) [לעיל קיא: קיב.], ו) [יומא פ:], ז) [ב"מ לא:], ח) [לקמן קטו.], ט) [שבועות כז.], י) [לקמן קטו.], כ) [שבועות כז.], ל) [ד"ה הא].

הגהות הב"ח

(א) נראה לי לחמרת בגלמא גזלן דר' שמעון קאמר משום הכי קני אלא לי לחמרת גזלן דרבנן קאמר מני כל"ל ותיבת גנב ממחק כ' פעמים: (ב) רש"י ד"ה מאי וכו. כ"כ עיין פרשב"ם ב"ב דף נב ע"ב:

הגהות הגר"א

[א] גב' הכל (רשום עליו אות ה') אומרים כו' כגון (רשום עליו אות כ') דאמרי הללו כו'. כ"כ למקבלת (רשום על חיבת למקבלת אות ח"ב) כגון דאמרי הללו כו' ל"ל ל"ל מכלן עד שם ועי' רמב"ם:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com